Grunngitt spørsmål til kommunestyrets møte 22. juni 2026

Storforbruk av advokater og konsulenter

I Formannskapsmøtet 11. juni var det en orienteringssak omkring status på konsesjonssøknader for Lilandsvatnet og Storvannet. Det synes som at administrasjonen har gjort en god jobb i kommunikasjonen med NVE for å ta saken ned til det det gjelder:

- Få etablert Lilandsvatnet som reserve vannkilde i Sortlands vannforsyning, og
- Vann til ny industri

Posisjonen har kjørt denne saken med utgangspunkt i at man ønsket gransking av politisk motstander, en ansatt i administrasjonen og privat selskap. Det skal være brukt store penger på advokater og konsulenter.

Den ene var så dårlig at man burde krevd pengene igjen. I den offentliggjorte versjonen måtte tøyset sladdes.

Spørsmål til ordfører

1. Hvor mye penger har Sortland kommune brukt på advokater til disse to vannverkene?
2. Hvor mye penger har Sortland kommune brukt på konsulenttjenester i forbindelse med Liland og Storvannet vannverk?
3. Er lov om offentlig anskaffelse anvendt for å engasjere advokater og konsulenter?
4. Har formannskapet som økonomiutvalg vedtatt kostnader til bruk av advokater og konsulenter? Eventuelt hvilket rammeområde er belastet til dette formålet?

Fred Frivåg
Sortland Arbeiderparti

Svar fra ordfører:

Kommunestyret vedtok bygging av demning på Storvatnet i budsjettmøtet i desember 2020. Samme dag som vedtaket ble gjort ga noen i administrasjonen beskjed til NVE om at demning ikke skulle bygges likevel. På nyåret i 2021 ble formannskap og kommunestyre presentert at det ikke var nok tilsig til Storvatnet slik at en utbygging ikke ville være hensiktsmessig likevel. Som følge av dette omprioriterte et knapt flertall i kommunestyret investeringsmidlene til Lilandsvannet.

Få måneder etter kom en rapport til kommunen som viste at tilsiget var tilstrekkelig og slik som Hovedplan vann hadde lagt til grunn. Denne informasjonen ble ikke gjort kjent for kommunestyret.

Daværende opposisjon stilte i løpet av de neste årene flere ganger spørsmål til administrasjonen om behovet for konsesjonssøknad til NVE enten det var Storvatnet eller Lilandsvannet. Svaret fra administrasjonen var at dette ble vurdert som ikke nødvendig.

I kjølvannet av utbygninga av Lilandsvatnet som fortsatt ikke er tatt i bruk, sitter Sortland kommune nå i en svært krevende situasjon. Kostnadene for utbygging gikk fra 7.5 mil til over 30 millioner.

Kommunen må nå søke NVE om konsesjon både for å bygge ut Storvatnet slik kommunestyret har vedtatt, men også for å ta i bruk Lilandsvannet. Det er varslet mulige sanksjoner fra NVE for overtredelser til at det er bygget uten nødvendig konsesjonstillatelse. Det er også flere juridiske forhold som ligger uavklart både med grunneier ved Lilandsvannet og med utbygger/entreprenør som ikke fikk byggetillatelse.

Både Sortland kommune og kontrollutvalget har igangsatt arbeid for å bringe klarhet i hva som har skjedd underveis disse årene, og som vil kunne ha stor økonomisk betydning for kommunen. Resultatet av dette er ikke klart ennå.

Med tanke på de store økonomiske overskridelsene, og de potensielle ytterligere økonomiske krav som kan komme, anser ordfører at det har vært nødvendig å bruke betydelige midler på advokater i denne saken*. Først og fremst så handler det om å sørge for at Sortland kommune kan levere trygt og nok vann til alle, og at dette skjer i de lovlige former som blant annet NVE krever. Det handler også om å avklare og rydde i forhold som får betydning for kommunene, og for næringsliv, grunneiere og andre som venter på viktige avklaringer.*

1. Hvor mye penger har Sortland kommune brukt på advokater til disse to vannverkene?

Det er hittil totalt brukt kr. 977.976,- eks mva fordelt slik:

- Sands advokatfirma: kr. 50.212 eks mva,-
- Elden advokatfirma: kr. 191.039 eks mva
- Cedra/KPMG: kr. 736.725 eks mva

Det vil kunne bli enda mer kostnader til advokat i forbindelse med oppfølgninger fra grunneier, utbyggere eller krav fra NVE.

2. Hvor mye penger har Sortland kommune brukt på konsulenttjenester i forbindelse med Liland og Storvannet vannverk?

I forbindelse med prosjektering av ny dam for Storvatnet ble det leid inn konsulenter. Det samme gjelder ved utarbeidelsen av konsesjonssøknaden til NVE. Ordfører har ikke fått oversikt over hva dette kostet kommunen, men kan prøve å få lagt frem disse tallene til nest kommunestyremøte.

3. Er lov om offentlig anskaffelse anvendt for å engasjere advokater og konsulenter?

Det er vurdert at lov om offentlige anskaffelser er anvendt.

Anskaffelsesloven gjelder fra terskelverdien på kr 100 000 eks. mva., jf. LOA § 2.

Anskaffelsen fra Advokatfirma Sands var under terskelverdien.

Anskaffelsene fra Elden ble vurdert å være to separate oppdrag som begge var under terskelverdien. Det første oppdraget ble bestilt av ordfører og gjaldt å klarlegge Sortland kommunes rettslige status i dag i forhold til de disposisjoner som ble gjort underveis i utbyggingen ved Lilandsvannet. Det andre oppdraget ble bestilt av kommunedirektør og gjaldt diverse oppfølgning av saken.

KPMG/Cedra ble tildelt oppdraget etter konkurranse der 3 leverandører deltok. Denne rapporten er oversendt Kontrollutvalget.

Det er nå bestilt en avgrenset tilleggsundersøkelse til KPMG/Cedra-rapporten fra Advokatfirma Elden. Verdien er under terskelverdien på kr. 100.000,- eks mva.

4. Har formannskapet som økonomiutvalg vedtatt kostnader til bruk av advokater og konsulenter? Eventuelt hvilket rammeområde er belastet til dette formålet?

Det er kommunestyret som bevilger på rammenivå, og hovedsakelig er dette belastet rammeområde kommunedirektør. Dette er utgifter som er påløpt over 3 år, og de har ikke vært regulert inn spesifikt utover det som er kommentert i tidligere budsjettreguleringer.